కర్త-కర్మలు పూర్తిచేసిన కథ

ఆ రోజు రాత్రి రామచంద్రయ్యకి మెళుకువ వచ్చాక మళ్ళీ నిద్రపట్టలేదు. దూరంగా ఠాణాలో గంటలు కొట్టినప్పుడల్లా లేచి కూర్చుంటూ మళ్ళీ పడుకుంటూ గడుపుతూ, తెల్లవారుజాముకి నిద్రని బంధించాడు

సూర్యకిరణాలు మెల్లిగా లాలించాయి. మెళుకువ రాలేదు. సూటిగా కళ్ళల్లో గుచ్చుతూ చెలగాటమాడాయి; లాభంలేదు. ఈసారి అద్దంమీదనించి మొహంమ్మీద పడి వెచ్చటి స్పర్శతో పక్కకి తిప్పగలిగాయి. సీతారావమ్మ వీధి గుమ్మంలో విప్పిన కంఠం మేలుకొలుపులా వినపడి రామచంద్రయ్య లేవటం ఏమిటి, పెరటిగుమ్మంలో కళ్ళు విప్పటమే జరిగింది.

ఆ హడావిడిలో పాలచెంబు కనపడక, కాఫీగిన్నె తన్నేశాడు. ఎంత చిన్న శబ్దమైనా సీతారావమ్మ చెవిని పడుతోంది. మనిషి అర్భకురాలేతప్ప, మిగిలిన విషయాల్లో ఆవిడని కాదనేందుకు ఎవరో కాని సిద్ధపడరు. వంటింట్లోకి ఏకాఎకిని వచ్చేసింది. రామచంద్రయ్య పాతగుడ్డపెట్టి, వో పక్కనించి, తుడుచుకు వస్తున్నాడు. కాఫీ ప్రవాహం మరోపక్కకి తిరిగి కూరగాయల బుట్టని ముట్టుకుని వంటపొయ్యి దగ్గరికి చేరింది.

"హవ్వ" అంటూ నోరు చేత్తో మూసుకొంది సీతారావమ్మ.

"మరేంలేదూ" అంటూ నసుగుతున్నాడు రామచంద్రయ్య.

"మరేమోనే నాన్న" అంటూ వసంతలక్ష్మి మాట చెప్పలేకుండా సంతోషంతో వచ్చిన ఆయాసాన్ని అణచుకుంటూ మంచినీళ్ళబిందె చొట్టపడేలా కిందపెట్టి, "అమ్మా వినవే" అంటూ గడపమీద కూర్చుని గట్టిగా వూపిరి వదులుతూ పమిటకొంగుని చేతులతో బంతిలా చుట్టేస్తోంది.

"ఆ గడపమీద కూర్చోవద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను" అంటూ కూతుర్ని కసిరింది సీతారావమ్మ.

"సర్లేవే" అంటూ కిందకి జరిగి, "మరేమోనే ఆ రావిచెట్టు గట్టుమీద వో స్వాములవారు కూర్చున్నారే. ఆయనేమోనే నన్ను చూసి పిల్చారే మరిట; నేనుట, మగవాడినై వుంటేనేమోనే, చాలా గొప్పవాడి నయ్యేదాన్నిట. కాదు అయ్యేవాడినిట. ఇప్పుడైనా తావేదు కట్టుకుంటేనేమో చాలా గొప్పదశ వస్తుందిటే. అమ్మా, వో ఐదురూపాయలు ఇవ్వవే" అంటూ వసంతలక్ష్మి, అప్పుడే భవిష్యత్తుని తలుచుకుంటూ అడిగింది.

"నీ మొహం" నీ దగ్గిర డబ్బు లాగేందుకు ఆ ఎత్తు వేసివుంటాడు.. పట్టే అదృష్టానికి తాఎత్తు ఏమీ అడ్డురాదు. అయినా నీళ్ళకి నిన్నెవరు వెళ్ళమన్నారే? ఆ నారిగాడు ఏమయినాడుట -యజమాని ఇంత పొద్దెక్కి లేస్తే, వాడు పొద్దు వాలాక పనిలోకి వస్తాడు. అడిగేవాళ్లేరంట." అంటూ సీతారావమ్మ స్వగతం చెప్పుకుంటూ పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

తనని అంత సులువుగా వదిపెట్టినందుకు రామచంద్రయ్యకి ఆశ్చర్యం వేసింది.

"నాన్న, నువ్వేనా ఇవ్వవా?" అంటూ గారాలు మొదలు పెట్టింది వసంతలక్ష్మి. తండ్రి "ఇస్తాన్లే" అన్నట్టు సైగ చెయ్యటం పెరట్లోంచి సీతారావమ్మ కనిపెట్టి ఇంట్లోకి వచ్చిపడింది.

"సిగ్గులేకపోతే సరి. నాకు తెలీకుండా దానికి ఇస్తానంటారు? ఈడొచ్చిన పిల్లలు ఇంట్లో వున్నారన్న బెంగన్నా లేదు మనిషికి. పెళ్ళిప్రయత్నం చేద్దామన్న ధ్యాస వుంటేగా, జన్మానికి. ఎంతసేపూ తిండీ, నిద్రా, వీటితో తెల్లారుతోంది. ఏవన్నా అడిగితే జవాబు చెప్పకుండా వూరుకోవటం, వాగా వాగి అదే వూరుకొంటుందిలే అని".

రామచంద్రయ్య పెరట్లోకి జారుకొని చాలాసేపు అక్కడే గడిపి చివరికి స్నానంచేసి తడి గుడ్డలతో వచ్చి నిలబడ్డాడు వసారా మెట్లమీద.

వసంతలక్ష్మి పొడిబట్టలు అందించింది తండ్రికి.

సీతారావమ్మ దేముడు మందిరం దగ్గరికి చేరడంచూసి తండ్రీకూతుళ్ళు రావిచెట్టుదారి పట్టారు. అప్పటికే నాగసుందరి స్వాములవారిని ప్రశ్నలతోటి విసిగిస్తోంది.

స్వామీజీ వుండి వుండి వకసారి కళ్ళు తెరుస్తున్నాడు. తెరచినప్పుడు నాగసుందరినే చూస్తున్నాడు. "ఎప్పుడో ఒక నాడు నిన్ను ఏ రాజకుమారుడో వచ్చి ఎత్తుకుపోతాడు. అంతే" అని మళ్ళా కళ్ళుమూసుకున్నాడు. అక్కడికి తండ్రీ, అప్పా రావటంచూసి, "చూడు నాన్నా ఇప్పుడుకూడా ఎత్తుకుపోయే రాజకుమారులు వున్నారని చెప్తున్నారు స్వామీజీ" అంటూ గట్టిగా నవ్వుతోంది నాగసుందరి. తండ్రి "నవ్వకు తప్పు" అని వారించాడు.

స్వామీజీకి రామచంద్రయ్య సాష్టాంగపడి తన భవిష్యత్తు చెప్పమని ప్రాధేయపడ్డాడు.

స్వామీజీ మళ్ళీ కళ్ళుమూసుకు మౌనంలో పడ్డాడు. మళ్ళీ తెలివిలోకి వచ్చి "ఏమి వుందీ. ఎప్పుడో నాలాగే విరాగివై సర్వం త్యజించే రోజు వస్తుంది" అంటూ కళ్ళు మూసుకున్నాడు. "అదేమిస్వామీ, అలా శలవిచ్చారు". అంటూ కంగారు పడ్డాడు రామచంద్రయ్య.

వూళ్ళో పెద్దలు మరికొందరు రావటంతో రామచంద్రయ్యకి ఇంకేమి అడిగేందుకు వీల్లేకపోయింది.

ఆరోజునించీ తండ్రికూతుళ్ళలో పెద్దమార్పు వచ్చింది. వసంత తను ఏవిధంగా గొప్పది అయ్యేందుకు అవకాశముంటుందో నని చాలా రకాలుగా వూహించుకుంటూ ఎవరూ చూడనప్పుడు తీవిగా వెన్నువిరుచుకు నడవడం, చాలామంది, వీరగాథల సినిమాల్లో హీరోయిన్‌లు పెట్టేపోజులు నెమరు వేసుకొని గంటలు గంటలు అద్దంముందే గడిపేస్తోంది. నాగసుందరి పెట్టెఅడుగు నున్న కాశీమజలీలు పెల్లగించి అందులో అందమైన రాజకుమారులు వున్న కథలు అన్నీ తనకి కావల్సినంత వరకే చదువుతూ కష్టాలు వచ్చిన పేజీలు అన్నీ తిప్పేస్తూ ఎక్కువసేపు మంచంలోనే గడుపుతోంది.

రామచంద్రయ్యకి రాత్రిపూట కంటిమీదకి కునుకన్నది రావటంలేదు. వకవేళ పొరపాటున కన్ను మూసినా తను బైరాగుల్లో కలిసినట్టు, తిండి తిప్పలూ లేకుండా దేశంపట్టుకు తిరుగుతున్నట్టూ కలవచ్చి బెంబేలెత్తి భార్యకి చెప్పుకుంటూన్నడు.

ఆవిడ వొదార్పు, "రాసిపెట్టి వుంటే తప్పుతుందా అయినా అస్తమానం అదే యావృత్తి అవుతే ఇంకో కల ఎల్లా వస్తు"దని కసిరి తను సుఖంగా నిద్రపోయేది.

స్వామిజీ ఆవూరినించి మకాం పక్క వూరికి మార్చుకున్నారు.

రామచంద్రయ్యకి ఎంతోకాలంగా మిలటరీలోచేరి డబ్బు పంపుతున్న తమ్ముడు పుండరీకాక్షుడు కాస్తా పోయాడన్న వార్త తెలిసిం దగ్గరనుండీ మరీ నీరుగారిపోయాడు.

ఆ తెల్లవారుజామున తనే పోయినట్టు కల వచ్చింది. రామచంద్రయ్యకి. చిన్నప్పుడు తల్లి చెప్పిన మాటలు గుర్తుకి వచ్చాయి. నాలుగో జాముని వచ్చిన కల యధార్థ మయితీరుతుందట. కూతుళ్ళకి చెప్పుకు బోరుమన్నాడు. సీతారావమ్మకి అఘాయిత్యంగాతోచి "ఆ మాట ఏమిటండీ" అంటూ అక్కడనించి వెళ్ళిపోయింది.

రామచంద్రయ్య- మనిషి పుష్టిగావున్న, మనస్సు వట్టి బక్కది. తను బతకాలంటే వకటేమార్గం - సన్యాసం పుచ్చుకోవాలి. తను అసలు నేలమీద పడుకోలేడు. వక్కపూట కూడా భోజనం మానలేడు. తలుచుకుంటే ముందే దుఃఖం వస్తోంది. వూళ్ళో పెద్దల్ని నలుగుర్నీ పిలిచి తన కర్తవ్యం విచారించాడు. పక్కింటి రాఘవయ్యకి మనస్సు తేలికైంది. వీడు ఇంట్లోంచిపోతే తన గొడ్లని వీడి దొడ్లోకి రాత్రిపూటతోలవచ్చు. ఆడాళ్ళు ఏమి చూసి అఘోరిస్తార్లే అనుకున్నాడు.

వున్న గుడ్డలకు కాషాయిరంగు వేయించుకు రమ్మనమని నారిగాణ్ణి పంపాడు. ఆ గుడ్డలు తేవటం చూసి మళ్ళా గొల్లుమని గోల పెట్టాడు. ఈ సారి సీతారావమ్మ కూకలేసింది. ఈ పిచ్చివదిలి ఇంటిపట్టునే వుండిపొమ్మంది.

తన కర్తవ్యం మార్చుకోనంటూ ఆ గుడ్డలు వేసుకుని రామచంద్రయ్య బయటికి నడిచాడు. ఆవూరి సంత్రంలో వున్నన్నాళ్ళు ఇంటిదగ్గరనుండి భోజనం వెళ్ళేది. నారిగాడు పక్కా అదీ చూసి మరీ వచ్చేవాడు.

స్వాములవారి ఆజ్ఞ అవటంవల్ల రామచంద్రయ్య పేరు మార్చుకు వూరు విడవాల్సివచ్చింది.

ఇంట్లోవాళ్ళకి మొదట కొంచెం కష్టం కలిగినా మెల్లిగా అలవాటు పడిపోయారు. అప్పుడే ఆరు నెలలు గడిచాయి. శీతాకాలంపొద్దు తొందరగా దొర్లిపోతోంది. చలిమసగలో దీపాలు కాంతి తగ్గినట్టువున్నాయి. గుళ్ళో ఆకాశదీపం మిణుగురు పురుగులా వుండి వుండి మెరుస్తోంది. ఈశ్వరుడి గుడిలో గంటలు మోగుతూన్నయి. సీతారావమ్మ దీపారాధన చేసేందుకు గుడికి చేరింది. గర్భగుడి ద్వారంచుట్టూ నక్షత్ర మాలలో జ్యోతులు నిల్చి వెలుగుతున్నాయి. ఆలస్యంగా వచ్చినందుకు నొచ్చుకుంది. తను తెచ్చిన ప్రమిదలు నందికేశ్వరుని చుట్టూ పేర్చి వెలిగించింది. గుళ్ళో పార్వతీదేవిని చూసింది. అన్ని జ్యోతులు వెలుగుతున్నా మూలవిరాట్టుల్లో

కాంతులు వెలగలేదు. ఎఱ్ఱచీర వెండి కళ్లతో అమ్మవారు దిగులుగా నిల్చున్నట్టు తోచింది. కళ్ళు మూసుకు ఆదిదంపతులని మనస్సులో నిల్పుకుంది. మనస్సంతా వెల్తురుతో నిండిపోయింది. సజ్జతీసుకు మండపంలోకి చేరి కూర్చుంది. "జై సీతారామ్" అన్న శబ్దంవిని కొద్దిగా చీకటిగావున్న మూలకి చూసింది. ఎవరో సన్యాసి అనుకొంది. రామచంద్రయ్య వెళ్ళిన దగ్గరనుంచీ సన్యాసుల్ని చూస్తే ఏవగింపు పట్టుకుంది. అసలు ఆ స్వామిజీ రాకపోతే ఈ బుద్ధి పుట్టేదేకాదు ఇలా నిక్షేపంలాంటి సంసారాన్ని వదలుకు దేశమ్మీద పడి బావుకునేది ఏమిటో ఇంతవరకూ సీతారావమ్మ బుద్ధికి తట్టలేదు.

పూర్వాశ్రమంలో రామచంద్రయ్య భార్యని చూడగానే నిగ్రహం లేక పలకరిద్దా మనుకుంటూ వుండగానే వెళ్ళి పోయింది. ఇప్పుడు ఇంటికి వెళ్లటమా వద్దా అన్నది తేలక ద్యానంలో పడ్డాడు.

తల్లి ఇంటికి వచ్చేసరికి అక్క చెల్లెళ్లు కీచులాడటం మాని ఎవరి గదిలోకి వాళ్లు జారుకున్నారు.

ఐనా తండ్రి దగ్గరలేరు. ఏళ్లు వస్తున్నకొద్దీ మరీ చిన్న వాళ్ళలా తగూలు ఎక్కువయ్యాయి. ఇంతకీ అప్పుడే ఇద్దరికీ పెళ్లిళ్లు చేసివుంటే ఎంత బాగుండేది. తను బైరాగుల్లో కలిసే ముందు వీళ్ల పీడకూడా వదలగొట్టాల్సింది. అని విసుక్కుంటూ తన పూజగదిలో చాపమీద నడుంమీద వాల్చింది. రామచంద్రయ్య వెళ్లిన దగ్గరనుండి సీతారావమ్మ పడక దేముడి గదికి మార్చింది.

తల్లికి వినపడేలా ఇంట్లో సామాన్లు సర్ది వంటింటి గొళ్లెంచప్పుడు చేసి తల్లికి పాలగ్లాసు పట్టుకు చిన్నకూతురు ముందుగా వెళ్లింది గదిలోకి.

"అంత తొందరేమిటి? పళ్లు తినకుండా పాలు తాగుతుందా!" అంటూ బుట్ట తీసుకు పెద్దకూతురు వచ్చింది.

"అక్కడెట్టి వెళ్లండి, మళ్లా కీచులాట మొదలెట్టకుండా" అని సీతారావమ్మ చెప్పటంతో, మూతులు తిప్పుకుంటూ ఇద్దరూ వెళ్లిపోయారు. నాగసుందరి నిద్రకి ఆగలేదు. రోజూ రాజకుమారుణ్ని గురించి రాత్రి అంతా ఆలోచించాలి అనుకునేది కానీ వెధవనిద్ర వెంటనే వచ్చేస్తుంది. ఈ రోజు ఏమయినాసరే నిద్రపోకూడదు. గ్లాసెడు నీళ్లు పక్కన పెట్టుకు కళ్లు తుడుచుకోవాలి అన్న నిర్ణయానికి వచ్చేసింది.

హరికెన్ లాంతర్ హెచ్చించి పెట్టుకుంది. వసంతలక్ష్మి, ఎన్నో వీరగాధల్ని పఠనం చేస్తోంది. ఇంతవరకూ ఒక విషయంలో కూడా తన్ను ఎవరూ గుర్తించటంలేదు. స్వరాజ్యం రాకముందు పుట్టివుంటే ఎంత బాగుండేది. ఇప్పు డేమి లాభం. తను పుట్టే సరికి స్వరాజ్యం రావడమే కాకుండా తనకోసం ఏ సమస్యా వదలకుండా అంతా తలోటి పంచేసుకున్నారు. ఏదన్నా కొత్తసమస్య ఆలోచించాలి. ఏది అనుకున్నా ఇది వరకు ఎవరో ఎత్తి వదిలిన విషయమే నంటున్నారు. ఇప్పుడు ఒకటే మిగిలింది. ఈసారి ఎలక్షన్‌లో నిల్చున్న వారికి అండగా కష్టపడి పనిచేస్తేసరి, ఏ ఎమ్. ఎల్.సి. యో తనకి ఇప్పించవచ్చు. మళ్ళీ అది ఎల్లా సాధ్యపడుతుందన్న బెంగ పట్టుకుంది. తల్లి గడపదాటి బైటకి వెళ్ళనివ్వదాయె. పోనీ తండ్రి వుంటే ఏదో సాకు చెప్పి వెళ్ళే ధైర్యం వుండును. ఎటూ పాలుపోక పహరా వాడిలా అటూ ఇటూ తిరుగుతోంది. సాయంత్రం నారాయణ చెప్పిన మాట గుర్తుకొచ్చి ఒక్కసారి నిల్చిపోయి ఆ స్వామిజీ అవునో కాదో అడగడం మర్చి పోయానే అనుకుంది. అయినా పక్కింటి రాఘవయ్య ఇంట్లో దిగారుట. వాళ్ళింటికి వెళ్ళడం ఎల్లా. ఆడాళ్లు ఎవరూ లేరాయె. పట్నంనించి కొడుకు వచ్చాడని ఆ రామిచేత వంట చేయిస్తున్నాడుట. దానినోరు అసలు మంచిదికాదు. వాళ్ళ ఇంటికి వెడితే ఎన్నేనా పుట్టిస్తుంది. మరి సాఽ్వమిజీని చూచే మార్గమే లేదా? అని తన్నే ప్రశ్నించుకుని,

ఇప్పుడే ధైర్యం అవసరం అని తనే చెప్పుకుని రాఘవయ్య పెరటి వేపు దీపాలు కదలటం కిటికీలోంచి చూసింది. నేరేడు చెట్టుదగ్గర ఏదో తవ్వటం వినపడుతోంది. ఎప్పటికీ ఆ దీపాలు ఆర్పటంలేదు. ఈ రోజు లాభంలేదు. అనుకుని విచారంగా మంచం పట్టెమీద ఒరిగింది వసంతలక్ష్మి.

నాగసుందరికి తెల్లవారు జామున మెళుకువ వచ్చింది. కల్లో కనపడ్డ రాజకుమారుడు వచ్చి వెళ్ళిపోయాడేమోనన్న భయంతో గది అంతా వెతికింది. వయ్యారంగా అద్దంముందు నిల్చుని వళ్లు విరుచుకుంది, రాత్రిళ్లు అద్దం చూసుకుంటే రాక్షసులు వెంట పడతారని అమ్మమ్మ చెప్పేది అనుకుని అద్దం చూసుకోకుండా పమిట సర్దుకోవటం, జడముందుకు లాక్కుని రెండో భుజంమీదకి వేసుకు దూరంగా దిగిపోయే చంద్రబింబాన్ని చూస్తూ, పుస్తకాల్లో చదివినట్టు, సినిమాల్లో చూసినలా నిట్టూర్పులు విడుస్తూ మళ్ళా మంచంమీద పడిపోయింది.

ఎవరో తలుపు తట్టిన శబ్దం అవుతోంది. లేచి తలుపు తియ్యాలనుకుంది. మళ్ళా మాగన్ను పట్టేసింది. పడుకున్న మంచం కిటికీదగ్గరగా వుంది. ఎవరిదో చెయ్యి కిటికీ లోంచి తన జుట్టుని సవరిస్తోంది. నుదురు, బుగ్గలు; అబ్బా చూసేందుకు సిగ్గు వేస్తోంది. తప్పకుండా రాత్రి కల్లో వచ్చిన రాజకుమారుడే అయివుంటాడు. తన చెయ్యి చేతిలోకి తీసుకుంటున్నాడు. ఈసారి కొద్దిగా కళ్ళు తెరచింది. నాగసుందరి. దుప్పటి ముసుగులో మొహం గుర్తు తెలవటంలేదు. ఐనా ఎప్పుడూ రాజకుమారులు మారువేషంలో తప్ప రారన్న సంగతి గుర్తుకొచ్చింది. కొద్దిగా కిటికీదగ్గరగా జరిగింది.

వసంతలక్ష్మి లేచి మళ్ళా అటూ ఇటూ తిరుగుతోంది. చెల్లెలి మంచం పక్క ఆకారం కంటపడి దొంగని పట్టుకోవాలన్న హడావిడిలో దీపం పెద్దదిచేసి తలుపు తెరచింది. ఆ ఆకారం రాఘవయ్య పెరట్లోకి తప్పుకుని తలుపు మూసుకుంది. చేసేదిలేక వసంతలక్ష్మి ఇంటి తలుపులు వేసి చెల్లెల్ని లేపింది.

"ఎప్పుడూ నిద్రపోకుండా పిశాచంలా తిరక్కపోతే పడుకోరాదు. ఏం కొంప మునిగిందని వచ్చావు" అని అప్పగారిమీద విసుక్కుంది నాగసుందరి.

"ఆఁ, నేను రాకపోతే కొంపే మునిగేది. ఆదొంగాడు ఎత్తుకెళ్ళేవాడు" అని హేళన చేసింది వసంతలక్ష్మి.

"అంత అదృష్టమే పడితే ఇంకేమి కావాలి! హాయిగా వెళ్ళిపోదును. అయినా నువ్వు చూస్తూ వూరుకోవుగదా! ఖర్మ" అంటూ చేతి గాజులు చూసుకుంది. వక్కటీ మిగల్లేదు నాగసుందరికి.

"ఏదీ చెయ్యి. గాజులు పట్టుకెళ్ళాడు రాజకుమారుడు" అంటూ వెటకారంగా నవ్వింది వసంతలక్ష్మి.

వీళ్ళ సంభాషణ పెరక్కుండానే పెరట్లో పెద్దచప్పుడయింది. ఎక్కడో వెల్తురు వస్తోంది. నారాయణ కంఠం పెద్దగా వినపడుతోంది.

అక్కాచెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ ఏకమయ్యారు. చెరో దీపం పట్టుకు పెరట్లోకి వెళ్ళారు. దూడలపాక మండిపోతోంది. ఆవుదూడలు అరుస్తున్నాయి. వసంతలక్ష్మి చొరవచేసి పాకలోకి వెళ్ళి దూడల్ని విప్పింది. వచ్చిన జనంలోంచి ఒక యువకుడు వెళ్ళి వసంతలక్ష్మిపై మండుతున్న నిట్రాడు పడకుండా ఇవతలికి లాగాడు.

నారాయణ చేత దెబ్బలుతిన్న స్వామీజీ అవయవాలు స్వాధీనం తప్పి కిందపడి మూలుగుతున్నాడు. నారాయణ నీళ్లు తెచ్చి మంటలమీద పోస్తున్నాడు. అంతాకలిసి ఎల్లాగో

తెల్లారేసరికి మంటల్ని చల్లార్చారు.

రాఘవయ్యకి నారాయణమీద పగ తీర్చుకొనేందుకు అదను దొరికింది. రామచంద్రయ్య వదిలాడుకదా అనుకుంటే వీడు అంతకంటే ఎక్కువగా ఆ కొంపని కాపలా కాస్తున్నాడు. వీడిని ఇప్పుడు పట్టిస్తే ఇంక తనకి అడ్డు ఎవరూ అన్న ఆలోచన తట్టగానే నిమిషాలమీద మనుష్యుల్ని పంపి పోలీసుల్ని పిలిపించాడు. నారాయణమీద వాళ్ళకి చెప్పవల్సినవన్నీ చెప్పి మరీ ఇంట్లోకి పిల్చుకెళ్లాడు. స్వామీజీని చూపెట్టి కళ్ళు వొత్తుకున్నాడు. పోలీసులు రెండు ఇళ్లూ చూడ్డంలో రాఘవయ్య దొడ్లో తవ్విన గొయ్యి కనపడింది. కొంచం పక్కగా విరిగి పోయిన కుండా, పేలిపోయిన తూటాలు, పేలని తూటాలు పడివున్నాయి.

రాఘవయ్య ఇదంతా ఆ నారిగాడి పనేనండీ అంటూ గుండెలు బాదుకున్నాడు పోలీసులముందు. రాఘవయ్య పాలేరు కుఱ్ఱాడు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి తూటాల్ని ఏరుకోబోయాడు. పోలీసుల బెదరింపుతో ఆగి, "అయి నేనే దాచుకున్నానండీ. మా అయ్యకి తెలిస్తే తంతాడని ఈడ భూమిలో దాచి పెట్టానండీ; పున్నానికి ఎలిగించుకుందాముగదా" అని చెప్పాడు. రాఘవయ్య నోరుమూసుకోమని "పాలేర్ని కసిరి. వాడికేం తెలీదండీ; అంతా ఆ నారిగాడిపనే. అసలు నాకొంపకే పెడదామనుకొని వుంటాడు" అంటూ ఇంకా నమ్మించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

వూరి మునసబు రావటంతో అంతా తలోటి చెప్పుకుపోతున్నారు. మునసబు తిన్నగా సీతారావమ్మ దగ్గరకెళ్ళి కుశల ప్రశ్నలడిగి సంగతులు తెలుసుకున్నాడు. వసంతలక్ష్మి రాత్రి తను చూసిందంతా చెప్పి, "చెల్లిలి చేతిగాజులు తీసుకున్న మనిషి రాఘవయ్య ఇంట్లోకి వెళ్లడం చూశా" నంది. మునసబు వెళ్లాక అప్పగార్ని చెల్లెలు కోప్పడింది. "ఆ గాజుల మాట ఎందుకే చెప్పటం" అని.

"సంతోషించు. ఇంకా అమ్మకి చెప్పనందుకు. లేకపోతే ఈపాటికి చీల్చి ఎండే సేది' ' అని వసంతలక్ష్మి చెల్లెల్ని బెదరగొట్టింది.

మునసబుకి రాఘవయ్యమీద వున్న పగ తీర్చుకోవాలంటే అంతకన్నా మంచి సమయం దొరకటం కష్టం. "అమ్మాయి గాజులు తీసుకు" మీ పెరట్లోకి జారుకున్నాడు; ఎవడో తెలిస్తే చెప్పరాదూ?" అని రాఘవయ్యని గట్టిగానే అడిగాడు.

రాఘవయ్య కొడుకు చంద్రానికి ఈ గొడవంతా అర్థంకాక అప్పటినించీ చూస్తున్నవాడు గాజులప్రశ్న రాగానే, "స్వామీజీ ఆసనంకింద ఇందాక నాకు గాజులు కనపడ్డాయి" అని చెప్పేశాడు.

"ఏమిట్రా ఆ వాగుడు. పెద్దా, చిన్నా ఏమి తెలియకుండా వుందే? ఆయనకి దేనికిరా?' ' అంటూ పళ్ళు కొరుకుతూ చంద్రంకేసి చూశాడు రాఘవయ్య.

"చూసింది చెప్పాడు, పిల్లాడ్ని ఆడిపొయ్యక" అంటూ రామి తీర్పులోకి వచ్చింది.

అప్పటిదాకా వూరుకున్న ఇన్‌స్పెక్టర్ "చూడు మిస్టర్" ఆ ఆసనంకింద చూడాల్సిన పనేమివచ్చింది మీకు" అని చంద్రాన్ని అడిగాడు.

'ఆఁ ఏఁ వుంటుంది. ఏ అగ్గిపెట్టో చుట్టముక్కో రహస్యంగా తీద్దామనివుండొచ్చ' అంటూ నవ్వుతూ చంద్రంకేసి చూశాడు మున్సబు.

"అంతే" అన్నట్టు తండ్రిచూడకుండా చంద్రం నవ్వుతూ తలవూపాడు.

"ఐతే ఈ స్వామీజీకి పొగ తాగడంకూడా అలవాటు వుందేమిటీ" అని పోలీసు ప్రశ్న వేశాడు అంతా మెచ్చుకోవాలని.

వీళ్లు ఈసందడిలో వుండటంచూసి స్వామిజీ మెల్లిగా జారుకున్నాడు. పెరటి తలుపు తెరచివుంది. ఆసనం వున్నగది ఇంటి ముందుభాగంలో వుడటంవల్ల తరవాత చూసుకోవచ్చు అనుకుని ముందు బైటపడి వుంటారు అనుకున్నారు అక్కడ చేరినవాళ్లు.

రాఘవయ్య కోపం తారాపథం చేరింది. "స్వామిజీని పట్టించేందుకు కాదు మిమ్మల్ని పిలిపిస్తా; వాడిసంగతి కనుక్కోండి ముందు" అంటూ నారాయణ కేసి చూశాడు.

స్వాములవారి ఆసనం పదిలంగా ఎత్తిచూశారు. కొన్ని వస్తువులు, డబ్బు, వాటి రక్షణకోసం కొన్ని కత్తులూ, చిన్న సంచినిండా భస్మాలు దొరికాయి. పోలీసులు వెతికేందుకు వెళ్ళారు.

"వూరిచివర ఆ లచ్చి గుడిసెలో దాక్కుంటాడు సూడమనండి" అని నారాయణ చెప్పాడు మున్సబుకి.

"అసలు నువ్వు ఎందుకురా ఆయన్ని కొట్టావు" అని చంద్రం అడిగాడు నారాయణ్ణి.

"అసలు మొదటినుంచీ మంటేనండి ఆయన్ని చూస్తేను మా అయ్యగారికి ఎర్రి ఎత్తించింది ఈయనేగదండీ. నిన్నేమొ లచ్చికాడ చెపుతూన్నడంట. సిన్న అమ్మాయిగార్ని తీసుకెళ్ళేందుకే రాఘవయ్య ఇంట్లో మకాం పెట్టాడంట. ఆ సెప్పటం మా పిన్నమ్మ ఇని చెప్పింది. అందుకే నేను ఈ పెరట్లో పడుకుంటుండా న్ని ఇయ్యాలాను" అని గర్వంగా చెప్పాడు నారాయణ.

పోలీసులు అట్టే శ్రమపడకుండా నదిలో స్నానం చేసే రామచంద్రయ్యాని పట్టుకువచ్చారు.

మున్సబు గుర్తుపట్టి "అంతమారావేంటి" అని రామచంద్రయ్యాని పరామర్శించాడు.

పోలీసులు ఘనంగా చెప్పారు. "వో పట్టాన వచ్చేందుకు ఒప్పుకుంటేనా. పట్టుకు వచ్చేసరికి మా పెద్దలు దిగి వచ్చారు."

"భలేవాళ్ళేనే" ఆయనకాదు. తొందరగా వెళ్ళండి. వూరుచివర బడ్డీకొట్టులచ్చి కొంపలో సోదా చ్యెండి" అని చెప్పి పంపారు.

రామచంద్రయ్యకి తన ఇంట్లోకి వెళ్ళాలని బుద్ధిపుట్టింది. వంటగది గుమ్మంలోకి వెళ్ళేసరికి కాఫీవాసన గుప్‌మని వచ్చేసరికి మరి నిగ్రహంమాట వదిలేసి సీతారావమ్మ ఎదటపడ్డాడు.

చిక్కిపోయిన రామచంద్రయ్యాని చూసి మాటలురాక కాఫీగ్లాసు అందించింది.

ఏ స్థలంలో సన్యసించాడో మళ్ళా అక్కడే కాషాయ బట్టలకి స్వస్తిచెప్పి సీతారావమ్మ కొంగుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ తనకి ఇష్టమైన వంటకాలు చేసిపెట్టమని పసివాడిలా ఏకరువు పెట్టుకుంటున్నాడు.

రాఘవయ్య తన డబ్బు వున్న తోలుసంచి కనపడలేదని నెత్తి బాదుకుంటూ "ఎంతమోసం, ఎంతమోసం" అంటూ పిచ్చిగా అరుస్తున్నాడు.

పోలీసులు చేయిజారిపోయిన సన్యాసికోసం వెతుకుతామని, కమ్మగా భోంచేసి కేసు రిజిష్టర్లో ఎక్కించుకుంటామని చెప్పి వెళ్ళారు.

రామచంద్రయ్య రాఘవయ్యని వోదార్చి ఆదరించి కొంతకాలం తనింట్లో ఆతిథ్యం ఇచ్చాడు.

రాఘవయ్యలో మరుగుపడ్డ విషపు ఆలోచనలు మళ్ళా నెమరుకి రాకపుమునుపు ఒక్క ఆలోచన వచ్చింది. అతని జీవితంలో అంత మంచి ఆలోచనకి అదే మొదటి క్షణం. "చంద్రానికి మీ పిల్లని ఇవ్వరాదూ?" అని పైకి అడిగేశాడు.

రామచంద్రయ్యకి ఈ ఆరునెలల్లో అలవడ్డ గొప్ప గుణాల్లో నిర్లిప్తత ఒకటి. అందుకే ఆ ప్రశ్నకి ఎక్కువ ఆనందం చూపెట్టలేకపోయాడు. పైగా "ఘటన వుండాలి. మనది ఏముంది?" అని తేల్చివేవాడు.

పక్కగదిలో నుంచి వింటూన్న సీతారావమ్మ "వారి మాటలంతేలే అన్నయ్యా, నీకు ఏ పిల్లని కలుపుకోవాలని వుంటే దాన్నే కలుపుకో"మని చెప్పింది.

మున్సబు పెద్దపిల్లకి మనువు తెచ్చాడు; "ఆరోజు మంటల్లోంచి ఇవతలికి లాగేడే ఆ లబ్బాయేట; పిల్ల నచ్చిందని వాళ్లు వప్పుకుంటే చేసుకుంటానని మా అల్లుడికి వ్రాశాడు. పెద్ద చదువు చదివాడులే. ట్రయినింగ్ అయి వచ్చాడుగా? కలెక్టరు పని వస్తుందిలే" అని రామచంద్రయ్యకి చెప్పాడు.

సీతారావమ్మ వెంటనే వప్పేసుకోమని చెప్పించింది.

ఇద్దరి కూతుళ్ళని వెతుక్కుంటూ వచ్చిన అదృష్టాన్ని తల్చుకు మురిసిపోయింది సీతారావమ్మ.

రామచంద్రయ్య ఎటూ చెప్పలేదు. "ఘడియవచ్చింది. అయింది" అని ఒక్క మాటతో తేల్చేశాడు.

అల్లుళ్ళు ఇద్దరూ నట్టింట్లో తిరుగుతూంటే సీతారావమ్మ ఆనందానికి అంతులేకుండా వుంది.

"వసంతలక్ష్మి చెల్లెల్ని మీ రాజకుమారుడు గాజులు తిరిగి ఇచ్చాడా? అని నవ్వుతూ' ' అడిగింది.

"మీ వీర పురుషుడు కోసం మళ్ళీ ఏ కొంపేనా అంటుకుంటే దూకేవు" అని చెల్లెలు సమాధానమిచ్చింది.

"ఇంక వూరుకోండక్కా మీ దెప్పుకోవడాలు. వాడు దొంగో, సన్యాసో ఎవరైతే ఏంగానీ, మీ ముగ్గురికీ ఎక్కించిన వెట్టి ఇంత తొందర్లో వదులుతుందనుకోలేదు. పర్యవసానం ఇంత సుఖంగా తేరుకొంటామని అసలే ఆశలేదు. నాకు" అంటూ తృప్తిగా వూపిరి వదుల్తూ మంచంమీద కూర్చుంది సీతారావమ్మ.

"మీ అందరి మాటలకేంగాని, మన నారిగాణ్ణి వో ఇంటివాణ్ణి చెయ్యాలి. వాడి రుణం నే నెప్పుడూ తీర్చుకోలేను. నా సన్యాసి ఆశ్రమంలో సుష్టుగా భోజనం అందించేవాడు. అల్లా జరిగి వుండకపోతే మళ్ళా మిమ్మల్ని చూసేవాణ్ణేకాదేమోనంటూ సీతారావమ్మ పక్కన మంచంబద్దమీద కూర్చున్నాడు రామచంద్రయ్య.

ఎల్లా పంపాడు. ఎవరు తెచ్చారన్న ప్రశ్నలు వెయ్యకుండా, చేతికి వున్న కొత్తగాజులు, కట్టుకున్న పట్టుచీర కుచ్చెళ్లు చూసుకుంటూ అక్కడనించి వెళ్ళిపోయారు అక్కచెల్లెళ్లు.

✧